

महाराष्ट्रीय पारंपरिक पोशाख

- एखाद्या प्रदेशातील लोक विशिष्ट शैलीचे कपडे तसेच दागिने अंगीकारतात जे पिढ्यानपिढ्या प्रसारित केले जातात, त्याचे व्यक्तिमत्व टिकवून ठेवतात तसेच काही पैलूंमध्ये बदल करतात. पारंपारिक कपड्यांमध्ये असे बदल आणि विकास भौगोलिक, सामाजिक, राजकीय तसेच परकीय प्रभावामुळे घडतात. जरी पारंपारिक पोशाख एका वांशिकतेला दुसऱ्या जातीपासून वेगळे करतात, तरीही ते विशिष्ट संस्कृतीच्या लोकांमध्ये अस्तित्वात असलेल्या एकात्मतेवर भर देतात.
- महाराष्ट्रीयन पोशाख केवळ सौंदर्याचा बोधच करत नाही तर त्याहूनही महत्त्वाचे म्हणजे राज्याच्या समृद्ध वारशाचे चित्रण करतात, मग ते जात, व्यवसाय किंवा भौगोलिक घटकांच्या बाबतीत असो.

महाराष्ट्रीयन महिलांचे पारंपारिक कपडे

महाराष्ट्रातील महिलांनी परिधान केलेले पारंपारिक कपडे खालीलप्रमाणे आहेत:

1. नऊवारी साडी
2. हिमरू आणि मश्रू
3. पैठणी साडी
4. नारायण पेठ साडी
5. करवट-कटी साडी
6. गंगा-जमुना साडी

महाराष्ट्रातील महिलांच्या पारंपारिक पोशाखांवर एक नजर टाकूया:

नऊवारी साडी

- महाराष्ट्रीयन स्त्रिया पारंपारिकपणे परिधान केलेल्या कपड्यांचा सर्वात परिचित प्रकार म्हणजे 'नौवरी' नावाची साडी, ज्याचा अर्थ 'नऊ यार्ड' आहे, जी कापडाची लांबी दर्शवते.
- पुरुषांद्वारे परिधान केलेल्या 'धोती' प्रमाणेच यात एक अनोखा ड्रेपिंग पॅटर्न आहे आणि त्यामुळे हालचालींना आराम मिळतो.

- या साड्यांना 'कष्ट साडी' असेही नाव देण्यात आले आहे. कंबरेला आणि पायांच्या भोवती गुंडाळल्यानंतर ते मागच्या बाजूला ज्या प्रकारे टेकवले जाते त्याकडे निर्देशित करते.

हिमरू आणि मश्रू

- 15 व्या शतकात औरंगाबाद शहरात उगम पावलेला हिमरू आणि मुश्रू कापड हा एक आलिशान वारसा आहे जो केवळ थोर लोकांसाठी होता.
- चांदी आणि सोन्याच्या धाग्यांपासून विणलेल्या, हे कापड कापूस आणि रेशीम एका खास हातमागात एकत्र करतात आणि एक विशिष्ट आणि आरामदायक रचना तयार करतात.
- हिमरू विणण्याची प्रक्रिया अधिक क्लिष्ट आहे आणि टेक्सचरच्या बारीकसारीक गोष्टींवर प्रभुत्व मिळविण्यासाठी विशेष कौशल्ये आवश्यक आहेत.

पैठणी साडी

- 17व्या शतकात औरंगाबादमध्ये उगम पावलेल्या पैठणी साड्या प्रसंगी सोन्याचे धागे आणि समृद्ध रंगांनी भरतकाम केलेल्या असल्या तरी प्रसंगी योग्य आहेत.
- पारंपारिक रंगात रंगवलेले, ते शुद्ध रेशमाचे बनलेले आहे. यात सुंदर आकृतिबंध आणि चिन्हे आहेत, विशेषतः पल्लवच्या बाजूला, जी साडीची कणरिषा धड ओलांडून काढलेली आहे.

नारायण पेठ साडी

- नारायण पेठची साडी सोलापूर जिल्ह्यातील रुंद आणि दोलायमान सीमांसाठी प्रसिद्ध आहे.
- ते सामान्यतः लहान रुद्राक्षांच्या आकृतिबंधांसह विखुरलेले असतात, जे उर्वरित फॅब्रिकपेक्षा उल्लेखनीयपणे वेगळे असतात.

- साडीच्या बॉर्डरवरील जरी किंवा पल्लवांची रचना शुद्ध सोन्याच्या धाग्यांनी केलेली असते.
- नारायण पेठेतील साडीचे निर्दोष आकृतिबंध सहसा फुलांचे आणि प्राण्यांचे असतात.

करवट कटी साडी

- करवट काटी साडी महाराष्ट्राच्या विदर्भात १८ व्या शतकात विकसित झाली.
- 'करवती काटी' या नावाचा शाब्दिक अनुवाद "करवतीच्या धार" असा होतो, जे करवतीच्या दातांशी संबंधित असलेल्या फॅब्रिकच्या शेवटी असलेल्या डिझाइनकडे निर्देशित करते.
- ही साडी सहसा विधी आणि समारंभात परिधान केली जाते. चंद्रपूर आणि गडचिरोली ही सूतकामाची मुख्य केंद्रे आहेत, तर विणकाम भंडारा आणि नागपूर जिल्ह्यात होते.

गंगा-जमुना साडी

- महाराष्ट्रातील पारंपारिक गंगा-जमुना साड्या सोलापूर जिल्ह्यातून उगम पावतात आणि ताना आणि वेफ्टच्या दोन्ही बाजूंना चमकदार रंग असतात जेणेकरून फॅब्रिक दोन्ही प्रकारे परिधान केले जाऊ शकते आणि सादर केले जाऊ शकते.
- टसर सिल्कपासून बनवलेली नागपुरी साडी तिच्या चेक्स आणि बॉडी स्ट्राइप्स आणि तिच्या सुशोभित बॉर्डरसाठी अद्वितीय आहे.

- नेहमी त्याच्या रुंदी आणि लांबीमध्ये निश्चित केलेल्या, खानाच्या वस्तू पारंपारिकपणे त्रिकोणी दुमडलेले ब्लाउज बनवण्यासाठी वापरल्या जातात आणि धार्मिक समारंभांमध्ये देवाला अर्पण केल्या जातात.

महाराष्ट्रीयन पुरुषांचे पारंपारिक कपडे

महाराष्ट्रातील पुरुषांनी परिधान केलेले पारंपारिक कपडे खालीलप्रमाणे आहेत:

धोतर आणि कुर्ता

- महाराष्ट्रातील स्वदेशी पुरुषांच्या कपड्यांमध्ये साधे 'धोते' आणि 'कुर्ता' असतात.
- इ.स.पूर्व 5 व्या शतकात त्याची मुळे शोधताना, 'धोती' किंवा 'धोतर' नावाचे न शिवलेले कापड कंबरेभोवती आणि पायाभोवती घोट्यापर्यंतचे आवरण बसवण्यासाठी वापरत असे.
- मराठी धोती हा पारंपारिक रंगाचा असतो आणि त्यात पाच गाठी असतात, ज्यामध्ये कपड्याचे वेगवेगळे टोक समोर आणि मागे गुंडाळलेले असतात.
- चुरीदार हा एक प्रकारचा पायघोळ आहे जो कफच्या आडव्या कड्यांमध्ये दुमडलेला असतो, मुद्दाम पायांची शैली लांब करतो.

कोल्हापुरी सँडल

- कोल्हापुरी चप्पल हे 13 व्या शतकातील पारंपरिक प्रतीक आहे. महाराष्ट्रीय संस्कृतीतील मध्यवर्ती नाव असलेल्या कोल्हापूर जिल्ह्यात स्थानिक लोक या चामड्याची 'चप्पल' बनवतात.
- खुल्या पायाची बोट आणि टी-स्ट्रॅप्ससह पायावर भरतकाम केलेले, पादत्राणांच्या गुंतागुंतीच्या डिझाईन्स त्याच्या खडबडीत स्वरूपाच्या तुलनेत वाढवल्या जातात, सहसा भाज्या रंगांनी रंगवल्या जातात.
- त्यांची रचना वर्षानुवर्षे विकसित झाली असली तरी, कोल्हापुरी 'चप्पल' उल्लेखनीयपणे टिकाऊ आणि मजबूत आहे. या चप्पल महाराष्ट्रात पुरुषांमध्ये सर्वाधिक लोकप्रिय होत्या, तर जुन्या काळात महिलांनी अनवाणी राहणे पसंत केले.

byjusexamprep.com